

Att möta och motivera studenter från Sveriges nationella minoriteter

UHR:s uppdrag

Stödja lärosätena i deras arbete genom att:

”främja de nationella minoriteternas rättigheter och de nationella minoritetsspråken inom högre utbildning”

Sveriges nationella minoriteter

- Judar, jiddisch
 - Romer, romani chib (samtlige varieteter och dialekter)
 - Samer (urfolk), samiska (olika språk)
 - Sverigefinnar, (finska)
 - Tornedalingar (inkl. kväner och laintalaiset), meänkieli
-
- Förvaltningsområden för samiska, finska och meänkieli
 - Tips! [Webbutbildning om minoritets-lagstiftningen](#)
 - Kunskapshöjande programpunkt på Kvalitetsdrivet.

Om rapporten

- **Syfte:** Att undersöka hur studenter som tillhör Sveriges nationella minoriteter upplever sin studietid på universitet och högskolor.
- **Mål:** Att öka kunskapen om nationella minoriteters förutsättningar att påbörja och genomföra högre utbildning.
- **Uppföljning** av studie om gymnasieungdomars förväntningar inför högskolestudier (2018): *Vad kan den svenska högskolan göra för ungdomar från Sveriges nationella minoriteter?*
- Intervjuer och enkät
- Totalt 48 deltagare representerar 51 perspektiv
- 18 högskolor och universitet
- Tematiskt upplägg

Studenterna som deltog i studien studerade vid dessa lärosäten

- Chalmers
- Göteborgs universitet
- Högskolan Dalarna
- Högskolan i Borås
- Högskolan i Gävle
- Karolinska institutet
- KTH
- Kungliga Musikhögskolan
- Linköpings universitet
- Luleå tekniska universitet
- Lunds universitet
- Malmö universitet
- Mittuniversitetet
- Stockholms universitet
- Södertörns högskola
- Umeå universitet
- Uppsala universitet
- Örebro universitet

Vad bär studenterna med sig?

- Nya perspektiv
- Historiska erfarenheter
- Studievanan varierar
- Akademisk självkänsla spelar roll
- Stöd!
- Farhågor och förhoppningar inför arbetslivet påverkar studiemotivationen

Minoritetsstress

- ”Effekt av yttre, strukturella faktorer som påverkar sociala relationer och inre upplevelser.” T ex:
 - bristande kunskap
 - att inte behandlas likvärdigt med majoriteten i ett samhälle
 - negativa förväntningar och nedvärdering från majoritetssamhället
- En kronisk upplevelse av stress utifrån ständig risk för utsatthet.
- Källa: Länsstyrelsen Stockholm (2021) Minoritetsstress i praktiken. ISBN: 978-91-7937-122-7 [Länsstyrelsen Stockholm](#)
- [Minoritetsstress hos Forum för Levande historia](#)

Vikten av uppmuntran – och kunskap!

”Det vore bra om det fanns universitetspersonal som har lite extra kunskap om [...] hur svårt det är att ens komma så långt som till universitetet.”

- Särskilda studiesatsningar både ifrågasatta och uppskattade
- Distansundervisning

Vikten av att kombinera kultur och studier

Exempelvis:

- anpassningar i schemaläggning
- ersättningsuppgifter vid obligatoriska moment

Språkstudier, ett erkännande

”Äntligen får jag börja studera och lära mig på riktigt det vi borde ha haft som modersmål”

- Fyra lärosäten har ansvar för de nationella minoritetsspråken och i uppdrag att erbjuda utbildningar:
- **Södertörns högskola ansvarar för romani chib**
- **Umeå universitet ansvarar för samiska och meänkieli**
- **Stockholms universitet ansvarar för finska**
- **Lunds universitet ansvarar för jiddisch**
- Utbildningar i finska ges även vid Umeå- och Uppsala universitet.
- Utbildningar i samiska ges även vid Uppsala universitet.

UHR:s förslag till åtgärder vid lärosätena

- Synliggörande och kunskapshöjande
- Fortsatt arbete med diskriminering
- Breddad rekrytering och breddat deltagande
- Utbildning i nationella minoritetsspråk
- Dialog och inflytande

Vad gör UHR?

- Fortsatt arbete utifrån rapporten
- Främjandearbetet i stort
- Informerar om möjligheterna att studera nationella minoritetsspråk, till exempel på Studera.nu.
- Statistik för utbildningar i nationella minoritetsspråk- och kulturer.
- Välkommen till högskolan, textad på finska, nordsamiska, romani, jiddisch och meänkieli.
- Samråd och samverkan
- #hjärtespråk

Tack!

www.uhr.se

NatMin@uhr.se